

Obsah

1. Úvod	12
2. Přehled právních předpisů	14
3. Vymezení daňových poplatníků a předmětu daně	24
3.1 Poplatník daně z příjmů	24
3.2 Předmět daně z příjmů	25
3.2.1 Předmět daně z příjmů fyzických osob	25
3.2.2 Předmět daně z příjmů právnických osob	26
4. Příjmy osvobozené od daně	28
4.1 Příjmy osvobozené od daně z příjmů fyzických osob	28
4.1.1 Příjmy z prodeje nemovitostí	28
4.1.2 Příjmy z prodeje movitých věcí	29
4.1.3 Přijaté náhrady	30
4.1.4 Příjmy z provozu ekologických zařízení	31
4.1.5 Příjmy z loterií, sázek, her a soutěží	32
4.1.6 Příjmy z prodeje cenných papírů	34
4.1.7 Příjmy z úroků	35
4.1.8 Odstupné za uvolnění bytu	36
4.1.9 Další druhy osvobozených příjmů	36
4.2 Den nabytí	38
4.3 Příjmy osvobozené od daně z příjmů právnických osob	39
5. Základ daně	41
5.1 Metodika stanovení základu daně fyzické osoby	41
5.2 Metodika stanovení základu daně právnické osoby	43
5.3 Úpravy základu daně	49
6. Daňové přiznání a placení daně	58
6.1 Kdo je povinen podat daňové přiznání?	58
6.2 Termíny pro přiznání k dani z příjmů	60
6.3 Placení daně	63
6.3.1 Zálohy na daň z příjmů	63
6.3.2 Způsob placení daně	65
6.3.3 Posečkání daně a povolení splátek	65
6.3.4 Sankce při nedodržení režimu platby daně	66
7. Zdaňování příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků	67
7.1 Vymezení pojmů „příjmy ze závislé činnosti“ a „funkční požitky“	67
7.2 Variantní postupy při zdaňování příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků	68
7.2.1 Varianta „A“	70
7.2.2 Varianta „B“	73
7.2.3 Varianta „C“	74
7.2.4 Varianta „D“	76
7.2.5 Varianta „E“	76
7.2.6 Varianta „F“	76
7.2.7 Varianta „G“	77
7.3 Pojistné režimy v metodice výpočtu daňové povinnosti	77

7.3.1 Pojistné při výpočtu zdanění příjmů z pracovního poměru	77
7.3.2 Pojistné při zdanění příjmů z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	86
7.3.3 Pojistné při zdanění odměn členů statutárních orgánů a jiných orgánů právnických osob (tzv. tantiém)	88
7.4 Nezdaniitelné příjmy přijaté zaměstnancem od zaměstnavatele	89
7.4.1 Příjmy, které nejsou předmětem daně	90
7.4.2 Příjmy ze závislé činnosti osvobozené od daně	92
7.5 Zaokrouhlování zdanitelné mzdy, zálohy na daň a daně z příjmů	96
8. Zdaňování příjmů fyzických osob z nezávislé činnosti	97
8.1 Zdaňování příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	97
8.1.1 Sémantické vymezení příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	97
8.1.2 Daňové režimy a techniky výběru daně z příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti	99
8.1.2.1 Zdaňování příjmů společníků v. o. s.	100
8.1.2.2 Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti	104
8.1.2.3 Možnosti uplatnění výdajů paušálem	104
8.1.3 Rozdělování příjmů a výdajů spoluvlastníků a účastníků sdružení fyzických osob	106
8.1.3.1 Rozdělování příjmů a výdajů spoluvlastníků	106
8.1.3.2 Rozdělování příjmů a výdajů účastníků sdružení fyzických osob	107
8.1.4 Rozdělování příjmů a výdajů spolupracujících osob	109
8.1.5 Rozdělování příjmů dosažených za více zdaňovacích období	113
8.2 Zdaňování příjmů z kapitálového majetku	115
8.3 Zdaňování příjmů z pronájmu a ostatních příjmů	117
8.3.1 Zdaňování příjmů z pronájmu	117
8.3.2 Zdaňování ostatních příjmů	118
9. Investiční majetek	122
9.1 Obecná část	122
9.1.1 Klasifikace investičního majetku	122
9.1.2 Ocenění investičního majetku	123
9.1.2.1 Ocenění HIM a NIM z účetního hlediska	124
9.1.2.2 Ocenění HIM a NIM z daňového hlediska a rozdíly oproti účetnímu ocenění	125
9.2 Odpisování investičního majetku	130
9.2.1 Odpisování HIM a NIM z účetního hlediska	130
9.2.2 Odpisování HIM a NIM z daňového hlediska	131
9.2.2.1 Rovnoměrné odpisování podle § 31 ZDP	132
9.2.2.2 Zrychlené odpisování podle § 32 ZDP	133
9.2.2.3 Odpisování po dobu životnosti nebo dobu trvání podle § 30 odst. 6 a násl. ZDP	134
9.3 Prodej, darování, zlikvidování a vklad investičního majetku (do obchodní společnosti)	135
9.3.1 Prodej investičního majetku	136
9.3.2 Darování investičního majetku	138
9.3.3 Zlikvidování investičního majetku	139
9.3.4 Vklad investičního majetku do obchodní společnosti	140

9.4 Uplatnitelnost dalších výdajů (nákladů) a položek snižujících základ daně u investičního majetku	142
9.4.1 Opravy a udržování investičního majetku	142
9.4.2 Technické zhodnocení investičního majetku	144
9.4.3 Rezervy na opravy hmotného majetku	147
9.4.4 Uplatnění odpočtu „reinvestic“	149
10. Leasing	151
10.1 Obecná část	151
10.1.1 Operativní pronájem (leasing)	151
10.1.2 Finanční pronájem (leasing)	151
10.2 Daňový režim uznatelnosti nájemného	151
10.2.1 Časové rozlišení nájemného	152
10.2.1.1 Časové rozlišení v podvojném účetnictví	152
10.2.1.2 Časové rozlišení v jednoduchém účetnictví	153
10.2.2 Vliv ukončení nájemního vztahu a odkoupení najaté věci na daňovou uznatelnost nájemného u nájemce	155
10.2.3 Specifika „zahraničního“ leasingu	157
10.2.3.1 Srážková daň z nájemného placeného do zahraničí	157
10.2.3.2 Kurzové rozdíly a časové rozlišení nájemného v podmínkách 157 podvojného účetnictví	157
10.2.4 Vliv „cesse“ finančního leasingu na uznatelnost nájemného 161 do daňových nákladů u nájemce	159
10.3 Odpisování při leasingu	161
10.3.1 Odpisování pronajaté věci pronajimatelem	161
10.3.1.1 Rovnoměrné a zrychlené odpisování podle § 31 a 32 ZDP a odpisování po dobu životnosti nebo dobu trvání podle § 30 odst. 6 a násl. ZDP	161
10.3.1.2 „Leasingový“ odpis podle § 30 odst. 4 ZDP	161
10.3.1.3 Odpisování pronajatého drobného hmotného investičního majetku	162
10.3.2 Odpisování najaté věci nájemcem	163
10.3.3 Vliv „cesse“ leasingu na odpisování	166
10.4 Uplatnitelnost dalších výdajů (nákladů) a položek snižujících základ daně u nájemce při leasingu	166
10.4.1 Výdaje hrazené nájemcem, které tvoří součást ocenění pronajatého hmotného majetku	166
10.4.2 Opravy najaté věci provedené nájemcem	167
10.4.3 Technické zhodnocení provedené nájemcem	167
10.4.4 Rezervy na opravy hmotného majetku v podmínkách leasingu	169
10.4.5 Uplatnění odpočtu „reinvestic“	170
10.4.5.1 Odpočet na straně nájemce	170
10.4.5.2 Odpočet na straně pronajimatele	171
10.4.6 Další výdaje (náklady) hrazené nájemcem	171
11. Pohledávky	173
11.1 Obecná část	173
11.1.1 Klasifikace pohledávek	173
11.1.2 Ocenění a hodnota účetních pohledávek	173
11.1.3 Způsoby zániku a převodu účetních pohledávek	174
11.1.4 Promlčení a prekluze u pohledávek	175
11.2 Odpisování pohledávek	175

11.2.1	Jednorázový daňový odpis pohledávek	176
11.2.2	Postupný daňový odpis pohledávek „starého bloku“	178
11.3	Tvorba opravných položek k pohledávkám	182
11.3.1	Jednorázová tvorba zákonné opravné položky k pohledávce	183
11.3.1.1	Zákonné opravné položky k pohledávkám za dlužníky v konkurzním a vyrovnacím řízení	183
11.3.1.2	Zákonné opravné položky k zahraničním pohledávkám za dlužníky ve státech, kde neexistuje právní norma odpovídající zákonu o konkurzu a vyrovnání	184
11.3.2	Postupná tvorba zákonných opravných položek k pohledávkám „nového bloku“	185
11.4	Postoupení pohledávek	187
11.4.1	Postoupení pohledávky v podmínkách podvojného účetnictví	187
11.4.1.1	Pohled postupníka účtujícího v soustavě podvojného účetnictví	187
11.4.1.2	Pohled postupitele účtujícího v soustavě podvojného účetnictví	187
11.4.2	Postoupení pohledávky v podmínkách jednoduchého účetnictví	192
11.4.2.1	Pohled postupníka účtujícího v soustavě jednoduchého účetnictví	192
11.4.2.2	Pohled postupitele účtujícího v soustavě jednoduchého účetnictví	192
11.5	Vklady pohledávek	195
11.5.1	Vklad pohledávek podle § 59 ObZ z pohledu vkladatele účtujícího v soustavě podvojného účetnictví	195
11.5.2	Vklad pohledávek podle § 59 ObZ z pohledu vkladatele účtujícího v soustavě jednoduchého účetnictví	195
11.5.3	Vklad pohledávek podle § 59 ObZ z pohledu nabyvatele	196
11.5.4	Vklad pohledávek podle § 69, resp. § 256 ObZ z pohledu zaniklé společnosti	196
11.5.5	Vklad pohledávek podle § 69 ObZ z pohledu nabyvatele	196
11.6	Daňové dopady dalších operací s pohledávkami	200
11.6.1	Pohledávka rozložená do splátek	200
11.6.2	Započtení pohledávek	202
11.6.3	Kapitalizace pohledávek	203
11.6.4	Poskytnutí obchodního úvěru – odklad splatnosti	204
11.6.5	Zajištění pohledávek zástavním právem	205
12.	Zásoby	208
12.1	Obecná část	208
12.2	Ocenění a daňové důsledky závazných způsobů ocenění	208
12.3	Spotřeba zásob a účtování o zásobách	210
12.4	Prodej, darování a vklad zásob (do obchodní společnosti)	211
12.4.1	Prodej zásob	212
12.4.2	Darování zásob	212
12.4.3	Vklad zásob do obchodní společnosti	214
13.	Cenné papíry, podíly na obchodních společnostech a družstvech, vklady a výnosy z nich plynoucí	216
13.1	Obecná část	216
13.1.1	Klasifikace cenných papírů	216
13.1.2	Oceňování a evidence cenných papírů	216
13.2	Příjmy (výnosy) z držby CP a z podílů na obchodních společnostech a družstvech	217

13.2.1 Příjmy (výnosy) z dividend, podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku nebo jim obdobných plnění	217
13.2.1.1 Dividendové a obdobné příjmy (výnosy) plynoucí ze zdrojů v tuzemsku	217
13.2.1.2 Dividendové a obdobné příjmy (výnosy) plynoucí ze zdrojů v zahraničí	219
13.2.2 Úrokové příjmy (výnosy) z dluhopisů, vkladních listů a vkladů naroveň jim postavených, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách a vkladových účtech	221
13.2.2.1 Úrokové příjmy (výnosy) plynoucí podnikatelům, právnickým osobám (s výjimkou penzijních fondů) a stálým provozovnám	221
13.2.2.2 Úrokové příjmy plynoucí fyzickým osobám-nepodnikatelům	222
13.2.3 Výnosy ze směn a úroky z běžných bankovních účtů	223
13.3 Příjmy (výnosy) z prodeje CP, podílů na obchodních společnostech a družstvech a práva opce	223
13.3.1 Prodej akcií a ostatních cenných papírů (s výjimkou směn)	224
13.3.2 Prodej směn	225
13.3.3 Prodej podílu na obchodní společnosti nebo na družstvu	227
13.3.4 Prodej práva opce	228
13.3.4.1 Nakoupené právo opce	228
13.3.4.2 Prodané právo opce	229
13.4 Darování a vklad cenných papírů a peněžních prostředků (do obchodní společnosti)	231
13.4.1 Darování cenných papírů a peněžních prostředků	231
13.4.2 Vklad cenných papírů a peněžních prostředků do obchodní společnosti	232
13.5 Sleva na dani podle § 35 odst. 3 ZDP	233
14. Specifické problémy zdaňování	235
14.1 Osobní náklady	235
14.1.1 Mzdové náklady	235
14.1.2 Pojistné hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance	236
14.1.2.1 Sociální a zdravotní pojištění financované z nákladů zaměstnavatele	236
14.1.2.2 Pojistné sražené zaměstnavatelem zaměstnanci z jeho mzdy	236
14.1.3 Odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob	239
14.1.4 Dividendy, podíly na zisku a tantiémy	240
14.2 Uplatňování daňových nákladů spojených s používáním motorových vozidel	240
14.2.1 Motorové vozidlo je vloženo (zahrnuto) do obchodního majetku poplatníka	241
14.2.1.1 Náklady spojené s používáním motorových vozidel (mimo PHM)	241
14.2.1.2 Náklady za spotřebu PHM	241
14.2.1.3 Uplatňování výdajů na spotřebu PHM jiných než silničních motorových vozidel a zařízení	242
14.2.2 Poplatník užívá motorové vozidlo v rámci finančního pronájmu s následnou koupí najaté věci	242
14.2.2.1 Náklady spojené s používáním motorových vozidel (mimo PHM)	242
14.2.2.2 Náklady za spotřebu PHM	242
14.2.3 Motorové vozidlo je u poplatníka v operativním nájmu	242
14.2.3.1 Náklady spojené s používáním motorových vozidel (mimo PHM)	243
14.2.3.2 Náklady za spotřebu PHM	243
14.2.4 Motorové vozidlo zahrnuté v obchodním majetku nebo v nájmu používané zaměstnanci vymezenými v § 6 ZDP, popř. samotným podnikatelem pro soukromé účely	243
14.2.4.1 Náklady na spotřebu PHM	243

14.2.4.2 Další daňové dopady používání motorových vozidel pro soukromé účely	244
14.2.5 Silniční motorové vozidlo je používáno zaměstnancem pro svého zaměstnavatele – vozidlo poskytl zaměstnanec	246
14.2.5.1 Náklady spojené s používáním silničních motorových vozidel (mimo PHM).....	246
14.2.5.2 Náklady za spotřebu PHM a jiné náklady bezprostředně spojené s pracovní cestou hrazené zaměstnavatelem podle zákona č. 119/1992 Sb.....	247
14.2.6 Silniční motorové vozidlo je poskytnuto pro účely pracovní cesty podnikatelem (fyzickou osobou) a není zahrnuto v obchodním majetku tohoto poplatníka, ani u něho není v nájmu	247
14.2.6.1 Výdaje spojené s používáním silničních motorových vozidel (mimo PHM).....	247
14.2.6.2 Náhrada za spotřebu PHM, popř. sazba základní náhrady podle zákona č. 119/1992 Sb.	248
14.3 Manka a škody	249
14.3.1 Daňová účinnost mank a škod.....	250
14.3.1.1 Poškození věci v majetku poplatníka, které bylo opravou uvedeno do původního stavu	251
14.3.1.2 Škoda vzniklá v důsledku živelních pohrom.....	253
14.3.1.3 Škoda způsobená podle potvrzení policie neznámým pachatelem	254
14.3.1.4 Schodek pokladní hotovosti a cenin	254
14.3.1.5 Chybějící cenné papíry.....	255
14.3.1.6 Trvalé snížení ocenění NIM a HIM	256
14.3.1.7 Definitivní snížení hodnoty zásob v podvojném účetnictví.....	257
14.3.1.8 Náhrady poskytnuté poplatníkem z titulu jeho odpovědnosti za škody.....	257
15. Daňové vztahy k zahraničí (vybrané problémy)	258
15.1 Zdaňování příjmů rezidenta ČR ze zdrojů v zahraničí	258
15.2 Zdaňování příjmů nonrezidentů ze zdrojů v ČR.....	262
15.3 Zdaňování mezinárodního pronájmu pracovní síly	268
15.4 Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění a metody vyloučení dvojího zdanění.....	269
15.4.1 Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění	269
15.4.2 Metody vyloučení dvojího zdanění	276
16. Daň z příjmů 1999	279
Rejstřík	291